

กฎหมายล้มละลาย

การบรรยายครั้งที่ ๑๒

โดย อาจารย์ ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

วันอังคารที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ณ เนติบัณฑิตยสภา

คำถามจากนักศึกษา (๑)

Clark Kentz • 1:34:18

#ขออนุญาตถามไว้รอสัปดาห์หน้านะครับ ยาว
ครับอาจารย์ ขออภัยด้วยนะครับ

***** หลักที่ว่าให้ผู้ค้าประกันรอใช้ 229
รับช่วงสิทธิ ตามแนวฎีกา เพราะกรณีนี้ไม่
สามารถยื่นคำขอรับชำระหนี้ตาม 101 ได้
เนื่องจาก จน ยื่นคำขอรับเต็มจำนวนไปแล้ว
#ทางปฏิบัติ การรอใช้ 229 นี้ ดำเนินการ
อย่างไรครับ

คำถามจากนักศึกษา (๒)

*****กับ อีกกรณีครับ การไปยื่น
คำขอรับชำระหนี้ตาม 101 แม้ตัวบทจะสื่อเป็น
นัยว่า ผู้ค้าประกัน "อาจจะ" ยังไม่ต้องชำระให้
แก่เจ้าหนี้"ก่อน" ก็ใช้ 101 ได้

แต่ถ้ามองอีกมุมเหมือนเป็นการ
เร่งผู้ค้าประกันไป ในตัวใหม่ครับ ว่าถ้าไม่ยอม
ให้เรื่องยุ่งยากมากถ้าเกิดลูกหนี้ โดนพิทักษ์
ทรัพย์เด็ดขาดขึ้นมา ก็ควรให้รีบไปยื่น 101 กับ
ชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ไปให้จบๆ เลย

***** พอสมมติเป็นตามที่ผมคิดไว้แล้ว แบบนี้
เหมือนเป็นการขัดวัตถุประสงค์ ปพพ ม 687
ใหม่ครับ ต่อตัวผู้ค้าประกัน ที่แม้หนี้ยังไม่ถึง
กำหนดชำระ ก็ต้องเร่งรีบไปจ่ายให้เจ้าหนี้ก่อน

การขอรับชำระหนี้ (ต่อ)

๓. คำสั่งจพท.หรือศาลเกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ (ม. ๑๐๖ และ ๑๐๘)

- แม่หนี้ที่เจ้าหนี้นำมาขอรับชำระหนี้จะเป็นหนี้ตามคำพิพากษาหรือหนี้ที่เป็นมูลให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในคดีนั้นเอง ก็หาผูกพันให้จพทหรือศาลต้องถือตามไม่ (๒๐๐๓/๒๘) (ประชุมใหญ่)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๖๐/๒๕๔๖

เจ้าหน้าที่ผู้เป็น โจทก์ขอรับชำระหนี้ แม้ศ.ล้มจะมีคำสั่งพทคช โดยมีได้ยก
เหตุอายุความขึ้นวินิจฉัยยกฟ้องจก ก็หาใช่ว่าศ.ล้ม ได้ยอมรับรับรองว่า
เป็นหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ไม่ อีกทั้งกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย
ในส่วนของการขอรับชำระหนี้เป็นกระบวนการพิจารณาที่แตกต่างหากจาก
กระบวนการพิจารณาคดีและมีคำสั่งพทของลห เมื่อในม. ๕๑, ๕๔, ๑๐๖
(เดิม), ๑๐๗ (กฎหมายเดิม) และ ๑๐๘ (เดิม) ได้ให้อำนาจแก่จพท.และ
ศาลที่จะต้องพิจารณาในชั้นขอรับชำระหนี้อีกครั้งหนึ่งด้วยว่าหนี้ที่จห.
ยื่นคำขอรับชำระหนี้เป็นหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ได้หรือไม่ เมื่อเป็นหนี้ที่
ขาดอายุความจึงต้องห้ามมิให้ขอรับชำระหนี้ตามม.๕๔ (๑)

การขอรับชำระหนี้ (ต่อ)

๗. คำสั่งจพท.หรือศาลเกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ (ม. ๑๐๖ และ ๑๐๘)
(ต่อ)

- เป็นดุลพินิจของศาลที่อาจจะพิจารณาจากสำนวนการสอบสวนของจพท. โดยไม่จำเป็นต้องออกนั่งพิจารณาฟังพยานหลักฐานอะไรอีกก็ได้ (๒๔๖๐/๕๔)

๘. การคัดค้านหรืออุทธรณ์คำสั่งศาลเกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้

- ม.๑๐๖ วรรคสาม

ผลของการล้มละลายเกี่ยวกับกิจการที่ได้กระทำไปแล้ว

๑. ม. ๑๑๐ คำสั่งของศาลที่ให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ชั่วคราว (ป.วิ.พ.ม.๒๕๔(๑)) หรือหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้
 - การบังคับคดีแพ่งได้สำเร็จบริบูรณ์แล้ว:
ระยะเวลาขอเฉลี่ยทรัพย์สิน ปวิพ. ม. ๓๒๖

ป.วิ.พ.

- ม.๓๒๖ วรรคสี่ ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น คำร้องเช่นว่านี้ ให้ยื่นก่อนสิ้นระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายได้ในครั้งนั้นๆ
- วรรคห้า ในกรณีที่อายัดสิทธิเรียกร้อง ให้ยื่นคำร้องเสียก่อนสิ้นระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันชำระเงินหรือวันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งสิทธิเรียกร้องตามที่อายัดนั้นได้
- วรรคหก ในกรณีที่ยึดเงิน ให้ยื่นคำร้องเสียก่อนสิ้นระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันยึด

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

๑. ศาลในคดีแพ่งได้มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลห. ไว้ชั่วคราวหรือมีการบังคับคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของลห. ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์ค้างอยู่บ้างหรือไม่

๒. ถ้ามี ก็ต้องดูว่าการบังคับคดีแพ่งนั้นพ้นกำหนดเวลาขอเฉลี่ยทรัพย์สินของจห.ตามคำพิรายนั่นแล้วหรือไม่

เมื่อจห.ตามคำพิในคดีแพ่งด้วยกันไม่สามารถขอเฉลี่ยได้ จพท. ก็ไม่สามารถไปรวบรวมเงินหรือสิ่งที่ได้มาจากการบังคับคดีแพ่งเข้ามาไว้ในคดีล้มละลายเช่นเดียวกัน

ผลของการล้มละลายเกี่ยวกับกิจการที่ได้กระทำไปแล้ว

- ถ้าการบังคับคดีแพ่งยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย ผลเป็นไปตาม ม. ๑๑๒
- วิธีแรก จพท. จะให้จบก. โอนการยึดทส. ในคดีแพ่งมารวมไว้ในคดีล้ม หรือจพท. จะขอให้จบก. ขายทส. ที่ยึดไว้และส่งเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไปรวมไว้ในคดีล้มก็ได้ [ม.๑๐๕(๑)]
- วิธีที่สอง ถ้าจบก. ได้ขายทส. ที่ยึดในคดีแพ่งไปแล้ว แต่ยังไม่พ้น ๑๕ วัน ลห. ถูกพท. เสียก่อน กรณีเช่นนี้ จพท. ก็จะให้จบก. โอนเงินที่ขายได้มาไว้ในคดีล้มละลาย (ม.๑๑๑)

- กรณีที่ยึดหรืออายัดชั่วคราวตาม ม. ๒๕๔ (๑) ต้องโอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินมาไว้ในคดีล้มละลายหมดทุกกรณี
- แต่ถ้าเป็นการยึดตามหมายบังคับคดีแล้วยังไม่ได้ขาย ต้องดูว่าพินกำหนดเวลาขอเฉลี่ยหรือไม่ ถ้ายังไม่พิน ก็ต้องใช้ ม.๑๑๒ แต่ถ้าพินแล้วก็เป็นไปตาม ม.๑๑๐ ว.หนึ่ง
- อนึ่ง แม้การบังคับคดีแพ่งยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ในวันที่ศ.มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จะไม่มีผลกระทบหากเข้าข้อยกเว้นใน ม.๑๑๐ ว.สาม

- กรณีม. ๑๑๐ ว.สาม ต่างจากม.๕๕ จห.มีประกันได้ดำเนินการ บังคับแก้หลักประกันค้างอยู่ เช่น ฟ้องบังคับจำนองคดียังอยู่ใน ระหว่างพิจารณาก็ดี หรือคดีอยู่ในชั้นบังคับคดีก็ดี แม้การ ดำเนินการบังคับคดีของจห.มีประกันจะยังไม่สำเร็จ จพท.จะใช้ อำนาจตามม.๑๑๒ ให้จบค.โอนทส.จำนองที่อยู่ระหว่างบังคับ คดีมาไว้ในคดีล้มไม่ได้ (๕๗๔๔/๓๑, ๕๕๓/๓๘, ๗๗๓๒/๕๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๕๔/๒๕๕๓

โจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้มีประกันเหนือทรัพย์สินซึ่งจำนองของจำเลยที่ ๓ ย่อมมีสิทธิเลือกที่จะยื่นคำขอรับชำระหนี้หรือไม่ขอรับชำระหนี้เพราะเห็นว่าหลักประกันที่มีอยู่คุ้มกับจำนวนหนี้ โจทก์ก็ยังคงทรงสิทธิจำนองเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันอยู่ในลำดับเดิมต่อไป เมื่อโจทก์ไม่ขอรับชำระหนี้ หนี้ตามคำพิพากษาที่ ๓.๓ มีอยู่แก่จก. จึงไม่ใช่หนี้อันพึงขอรับชำระได้ตามม. ๓๓ แม้ ๓.๓ ได้รับการปลดจากล้มละลาย ก็ไม่ทำให้ ๓.๓ หลุดพ้นจากหนี้จำนองที่มีอยู่แก่จก. จก. มีสิทธิร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาแก่ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ ๓ ที่จำนองเป็นประกันแก่จก. ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕/๒๕๖๒

หนี้ที่จก.ยังบังคับล.๒ ได้ตามม.๕๕ ย่อมหมายถึงหนี้ที่จะบังคับเอาแก่ทรัพย์จำนองซึ่งเป็นประกัน มิได้รวมถึงหนี้ส่วนที่ขาดหายยึดทรัพย์ที่จำนองออกขายทอดตลาดแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ตามข้อตกลงท้ายสัญญาจำนองที่ต้องบังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ หนี้ดังกล่าวเป็นหนี้อันพึงจะขอรับชำระหนี้ แต่เจ้าหนี้มิได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ เมื่อล.๒ ได้รับความปลดจากล้มละลาย ล.๒ ไม่หลุดพ้นจากหนี้จำนองที่มีอยู่แก่โจทก์ แต่ยอมหลุดพ้นจากหนี้ส่วนที่ขาดหลังการบังคับจำนองฯ

๒. การเพิกถอนการอนุญาต

- มาตรา ๑๑๓ และ ๑๑๔
- ป.พ.พ. ม. ๒๓๗ “เจ้าหนี้ชอบที่จะร้องขอให้เพิกถอนเสียได้ซึ่งนิติกรรมใดอันลูกหนี้ได้กระทำลงทั้งที่รู้ว่าจะเป็นการให้เจ้าหนี้เสียเปรียบ แต่ความข้อนี้ท่านมิให้ใช้บังคับ ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ทำนิติกรรมนั้น บุคคลซึ่งเป็นผู้ได้ลาภนอกแต่การนั้น มิได้รู้เท่าถึงข้อความจริงอันเป็นการให้เจ้าหนี้ต้องเสียเปรียบนั้นด้วย แต่หากกรณีเป็นการทำให้โดยเสนาห์ ท่านว่าเพียงแต่ลูกหนี้เป็นผู้รู้ฝ่ายเดียวเท่านั้นก็พอแล้วที่ขอให้เพิกถอนได้...

หลักกฎหมายมีดังนี้

- **ประการแรก:** เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะขอให้ศาลเพิกถอนการฉ้อฉลได้โดยไม่ต้องฟ้องคดีใหม่ (๖๔๘๔/๒๕๓๔) **เจ้าหนี้ไม่มีสิทธิ**
- **ประการที่สอง:** หน้าที่นำสืบ เมื่อ จพท. เป็นผู้มายื่นคำร้องต่อศาลขอให้เพิกถอนการฉ้อฉล หน้าที่นำสืบหรือภาระการพิสูจน์ก็ตกแก่ จพท. ตาม ป.วิ.พ.ม. ๘๔ (เดิม) หรือ ม. ๘๔/๑ (ใหม่) (๑๘๗๗/๒๔๕๗)

ประการที่สาม การขอให้ศาลเพิกถอนการฉ้อฉลโดยจพท. อายุความนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่หรือจพท.รู้?

- ปพพ.ม.๒๔๐ บัญญัติว่า การเรียกร้องขอเพิกถอนนั้น ท่านห้ามมิให้ฟ้องร้องเมื่อพ้น ๑ ปี นับแต่เวลาที่เจ้าหน้าที่ได้รู้ต้นเหตุอันเป็นมูลให้เพิกถอน หรือพ้น ๑๐ ปี นับแต่ได้ทำนิติกรรมนั้น
- คำตอบ (เดิม) มีอายุความ ๑ ปี นับแต่เวลาที่เจ้าหน้าที่ได้รู้ต้นเหตุอันเป็นมูลให้เพิกถอน หรือพ้นสิบปีนับแต่ได้ทำนิติกรรมนั้น ตาม ปพพ. มาตรา ๒๔๐ (๓๕๕๖/๒๕๓๔, ๕๐๔๓/๒๕๖๐)
- *ปัจจุบัน มาตรา ๑๑๓ วรรคสอง* หนึ่งปีนับแต่เวลาที่จพท.ได้รู้ต้นเหตุอันเป็นมูลให้เพิกถอนหรือพ้นสิบปีนับแต่ได้ทำนิติกรรมนั้น

- **แต่การที่จพท.ใช้สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินของลูกหนี้
จากบุคคลที่ไม่มีสิทธิยึดถือไว้เป็นการจัดการทรัพย์สิน
ตามม.๒๒ (๑) มิใช่เป็นการขอให้เพิกถอนการฉ้อฉล**

คำพิพากษาฎีกา ๕๖๘๖/๒๕๕๘, ๓๓๔๕/๒๕๕๘

คำร้องของผู้ร้องเป็นการกล่าวอ้างว่านิติกรรมการ โอนที่ดินพิพาท ระหว่างลูกหนี้กับผู้คัดค้านที่ ๑ ตกเป็นโมฆะตามปพพ.ม. ๑๕๐ เป็นอันเสียเปล่าไม่มีผล ผู้ร้องขอให้ศาลเพิกถอนการจดทะเบียนใน โฉนดที่ดินพิพาท ดังนี้ จึงหาใช่การขอให้เพิกถอนนิติกรรมการ นื้อฉดตามปพพ.ม. ๒๓๗) ไม่ แต่เป็นการที่ผู้ร้องซึ่งมีอำนาจจัดการ กิจการและทรัพย์สินของลห.ตามพรบ.ล้มฯ ม. ๒๒ ใช้สิทธิติดตาม เอาทรัพย์สินคืนซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้จากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิยึดถือ ไว้ตามปพพ.ม. ๑๓๓๖ ซึ่งไม่มีกำหนดอายุความ

มาตรา ๑๑๔

- “ก่อนมีการขอให้ล้มละลาย” หมายถึง ก่อนโจทก์ยื่นฟ้องตามมาตรา ๕,๑๐ หรือก่อนยื่นคำขอให้ล้มละลายตามมาตรา ๘๘, ๘๕ หาใช่ก่อนวันที่ จพท. รายงานศาลพิพากษาให้จำเลยล้มละลายตาม ม. ๖๑ (๓๖๕/๒๕๓๐)
- “ภายหลังนั้น” หมายถึง ภายหลังจากมีการขอให้ล้มละลายจนถึงก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ (๓๑๖๕/๒๕๓๑) ไม่ได้หมายรวมถึงหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เพราะเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ อำนาจในการจัดการและทรัพย์สินของลูกหนี้แต่แก่ จพท. ผู้เดียว ตามม. ๒๒ (คำพิพากษาฎีกาทั้งหมด เทียบเคียงมาจากมาตรา ๑๑๖)

- **ประการที่สี่:** คดีขอให้เพิกถอนการฉ้อฉล ตั๋วบทใช้คำว่าทำเป็นคำร้องก็แสดงว่าเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ (๑๒๑๖/๒๕๒๒)
- **ประการที่ห้า:** การเพิกถอนตามมาตรา ๑๑๓ และ ๑๑๔ ไม่อาจกระทบกระทั่งถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอันได้มาโดยสุจริต ก่อนมีการขอให้เพิกถอนการ โอน (เทียบปปพ.ม.๒๓๘ ว.หนึ่ง)

[๘๔๖๖/๒๕๖๐ หนังสือฯ หน้า ๒๕๕-๒๕๖]

๓. การเพิกถอนการให้เปรียบเทียบ

(นิติกรรมที่เป็นการให้เปรียบเทียบ) ม.๑๑๕ และ ๑๑๖

- มุ่งคุ้มครองบรรดาเจ้าหนี้ที่เป็นเจ้าหนี้ยู่ก่อนมิให้ได้เปรียบเสียเปรียบกัน
- ม.๑๑๕ มีข้อแตกต่างจากม.๑๑๓ ที่สำคัญคือ ผู้ที่รับโอนทรัพย์สินหรือได้รับผลจากการกระทำใดๆ จากลูกหนี้ที่ถูกรพิทักษ์ทรัพย์นั้น จะต้องมิสถานะเป็นเจ้าหนี้ หากผู้รับโอนมิได้เป็นเจ้าหนี้ก็ไม่อยู่ในบังคับของม. ๑๑๕
- มาตรา ๑๑๕ ต้องเป็นการโอนให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีฐานะเป็นเจ้าหนี้ยู่ก่อนมีการโอน (๘๕๔/๓๔, ๖๕๖๗/๓๗, ๗๐๓๕/๔๒)

- การโอนทรัพย์สิน
- การโอนทรัพย์สินตามสัญญาจะขายที่ดินถือไม่ได้ว่าผู้จะซื้อเป็นเจ้าของมาก่อน (๘๓๘๕/๔๐)
- การกระทำใดๆ เช่น การชำระหนี้ (๓๑๘๑/๒๕๒๔)
 การโอนทรัพย์สินที่ชำระหนี้ การจำนอง (๒๗๒๔/๒๕๒๘)
 การจำนำ (๓๔๐๖/๒๕๓๐)
 การประนีประนอมยอมความ (๓๑๖/๒๕๓๐) เป็นต้น
- แม้จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและมีคำบังคับชำระหนี้แล้วก็ตาม (๘๓๐/๐๘)(ประชุมใหญ่)

ข้อสังเกตอื่นๆ

- ม.๑๑๕ ใช้คำว่า ลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำ ซึ่งมุ่งถึง กิริยาที่ยินยอม มิได้ใช้คำว่า ผู้อื่นทำด้วยความยินยอมของลูกหนี้ จึง ไม่อยู่ในบังคับม. ๑๑๕
- ธนาคารผู้คัดค้าน โอนเงินฝากประจำของลห.ที่ ๒ เป็นการชำระหนี้ ที่ลห.ที่ ๑ เป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีธนาคารเพื่อหักหนี้ ก็มีสิทธิที่จะ หักกลบบหนี้ได้ (๒๔๕๓/๒๗) (ประชุมใหญ่) และ ๘๒๕๘/๓๘)
- คำว่า “โดยมุ่งหมาย” เพียงลูกหนี้ฝ่ายเดียวรู้ว่า เป็นการโอนที่ทำให้ เจ้าหนี้คนใดคนหนึ่งได้เปรียบเจ้าหนี้อื่นก็เป็นการเพียงพอที่จะ ให้จพท. ร้องขอให้เพิกถอนการโอนได้แล้ว (๒๗๒๒/๒๕๒๘)

- โดยไม่ต้องคำนึงถึงความสุจริตและเสียค่าตอบแทนของผู้รับโอน (๒๓๓๓/๓๓) และ ๖๕๓๔/๔๓)
- แต่หากชำระหนี้เพราะถูกหมายจับหรือถูกแจ้งความดำเนินคดี อาญาตามพรบ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค (๓๑๓/๒๕๓๑) หรือชำระหนี้เพราะถูกวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา (๕๕๑๖/๒๕๓๐) ถือไม่ได้ว่าเป็นการกระทำที่มุ่งหมายให้เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบเจ้าหนี้อื่น

- ตราใบโคที่ยังไม่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เพิกถอนก็ยังถือว่าเป็นการ โอน โดยชอบ กรณียังถือไม่ได้ว่ามีการผิคนัดนับแต่วันที่จพท. ยื่นคำร้องต่อศาลอันจะเป็นเหตุให้ผู้รับ โอนต้องรับผิดชอบในเรื่อง ดอกเบี้ย จพท.คงมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือ คำพิพากษาให้เพิกถอนเป็นต้นไป (๒๓๗๕/๓๒)
- อนึ่ง ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ กฎหมาย ม.๑๑๕ ว.สอง ขยายเวลาให้ศาลเพิกถอนการ โอนหรือการกระทำ ของลูกหนี้ย้อนหลังมากขึ้นจาก ๓ เดือน ก่อนมีการขอให้ล้มละลาย เป็น ๑ ปี ก่อนมีการขอให้ล้มละลาย
- ม. ๖ “บุคคลภายในของลูกหนี้”
- ม. ๑๑๖; ความเกี่ยวพันระหว่างมาตรา ๑๑๕ กับ ๘๒

ข้อสอบ สมัย ๖๒

บ.ร่ำรวย มีผลประกอบการขาดทุนต่อเนื่องมาหลายปี ในปี ๒๕๔๘ มีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์ ๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๐/๑/๔๘ บ.ร. ได้กู้ยืมเงินจากนาย ส. ซึ่งเป็นกรรมการผู้จัดการ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อนำมาใช้เป็นเงินหมุนเวียนของบ. ต่อมา ๑๐/๑/๕๐ บ.ร. ได้ชำระหนี้กู้ยืมให้แก่ นาย ส. ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หลังจากนั้น วันที่ ๑๐/๗/๕๐ บ.ร. ถูกจห.รายหนึ่งฟ้องเป็นคดีล้มและศ.สั่งพทคช บ.ร. ปราบกฏว่ามี จห.มาขอรับชำระหนี้รวมเป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จพท.ได้ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการชำระหนี้เงินกู้ระหว่างบ.ร. กับนาย ส. โดยให้นาย ส. คืนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อไป นับแต่วันยื่นคำร้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองทรัพย์สินของลูกหนี้ตามม. ๑๑๕

ข้อสอบ สมัย ๖๒ (ต่อ)

นาย ส. ยื่นคำคัดค้านว่าได้ให้ บ.ร. กู้ยืมเงิน โดยสุจริตเพื่อใช้เป็นเงิน
หมุนเวียนให้กิจการของลห.ดำเนินต่อไปได้ อีกทั้งบ.ร. ชำระหนี้คืนให้แก่
ตนเกิน ๓ เดือน แล้ว ก่อนมีการขอให้ล้มละลาย ขอให้ยกคำร้อง
ศาลล้มพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้เพิกถอนการชำระหนี้เงินกู้ระหว่างบ.ร. กับ
นาย ส. โดยให้นาย ส. คืนเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อย
ละ ๗.๕ ต่อไป นับแต่วันยื่นคำร้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองทส.
ของลห.

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศ.ล้มดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัย ๖๒

บ.ร. มีผลประกอบการขาดทุนต่อเนื่องมาหลายปี โดยในปี ๔๘ มีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์ ๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ บ.ร. ปรากฏว่ามีจ.ห.มาขอรับชำระหนี้รวมเป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น การที่ บ.ร. ได้ชำระหนี้กู้ยืมให้แก่ นาย ส. เมื่อวันที่ ๑๐/๑/๕๐ ก่อนที่ บ.ร. จะถูกจ.ห.ฟ้องให้ล้มเมื่อวันที่ ๑๐/๗/๕๐ ถือได้ว่าเป็นการกระทำใดๆ ตาม ม. ๑๑๕ ว.หนึ่ง

นาย ส. เป็นกรรมการผู้จัดการของ บ.ร. จึงเป็นบุคคลภายในของลหตาม ม. ๖ การกระทำของ บ.ร. จึงได้กระทำในระหว่างระยะเวลา ๑ ปี ก่อนมีการขอให้ล้ม จพท. ชอบที่จะมีคำขอโดยทำเป็นคำร้องและศ.มีอำนาจสั่งเพิกถอนการชำระหนี้ นั้นตาม ม.๑๑๕ ว.สอง

ธงคำตอบ สมัย ๖๒ (ต่อ)

การเพิกถอนตามม.๑๑๕ ไม่ต้องคำนึงถึงค.สุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้ถูกเพิกถอน (๖๕๓๔/๔๓) และเป็นไปโดยผลของคำพิ ตราบใดที่ยังไม่มีคำสั่งหรือคำพิ ของศาลให้เพิกถอนก็ยิ่งถือว่าเป็นการชำระหนี้ โดยชอบอยู่ กรณียังถือ ไม่ได้ว่ามีการผัดผ่อนนับแต่วันยื่นคำร้องอันเป็นเหตุให้จ.ผู้ได้รับชำระหนี้ ต้องรับผิดชอบในเรื่องดอกเบี้ย (๒๓๓๕/๒๕๓๒)

ดังนั้น สั่งให้เพิกถอนชอบแล้ว แต่ดอกเบี้ยต้องนับแต่วันมีคำสั่งเพิกถอน การชำระหนี้จนกว่าจะชำระเสร็จ ไม่ใช่ นับแต่วันยื่นคำร้อง

ข้อสอบ สมัย ๖๕

จพท.ยื่นคำร้องต่อศาลล้มว่า นายคำ จห.รายหนึ่งแจ้งว่า หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ ล. เด็ดขาดและยังไม่หลุดพ้นจากการล้มละลาย ล. จดทะเบียนโอนขายที่ดิน ๑ แปลง ให้แก่แดงในราคาต่ำเกินสมควร ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนขายที่ดินดังกล่าวระหว่าง ล. กับ แดง หาก ล. และแดงไม่ดำเนินการ ขอให้ถือเอาคำสั่งศาลแทนการแสดงเจตนา ล.ไม่ยื่นคำคัดค้าน ส่วนแดงยื่นคำคัดค้านว่า ซื่อที่ดินพิพาทจาก ล. โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนตามราคาในท้องตลาด อีกทั้งผู้ร้องยื่นคำร้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่นายคำเจ้าหนี้รู้ว่า ล. โอนขายที่ดินให้แก่ตน คดีขายอายุความ ขอให้ยกคำร้อง

ข้อสอบ สมัย ๖๕ (ต่อ)

ศาลไต่สวนพยานผู้ร้องและผู้คัดค้านเสร็จแล้ววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่าแดงซื้อที่ดินจาก ล. โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนตามราคาในท้องตลาด อีกทั้งผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่นายดำเจ้าหนี่รู้ว่า ล. โอนขายที่ดินให้แก่นายแดง คดีของผู้ร้องขาดอายุความตาม ม. ๑๑๓ ประกอบ ป.พ.พ. ม. ๒๔๐ จึงให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งยกคำร้องดังกล่าวของศาลล้มชอบด้วย

กฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัย ๖๕

- การ ล. โอนขายที่ดิน โฉมะ ม. ๒๔ ประกอบ ปพพ.ม.๑๕๐
เมื่อนิติกรรมการขายที่ดินเป็น โฉมะยอมเสียเปล่า ล. ยังเป็นเจ้าของ
ที่ดิน; การที่ จพท. ยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนการจดทะเบียน. โอนขายที่ดิน
ระหว่าง ล. กับแดง จึงเป็นการใช้สิทธิติดตามเอาคืนซึ่ง ทส. ของ ล.
จากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิที่จะยึดถือไว้ตาม ม. ๒๒ ประกอบ ปพพ.ม.
๑๓๓๖ ซึ่งไม่มีอายุความ กรณีมิใช่เป็นการซื้อขายที่ ล. ได้กระทำก่อนถูก
พิทักษ์ทส.ตาม ม. ๑๑๓ ซึ่ง จพท. จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในอายุ
ความ ๑ ปี ตาม ปพพ.ม. ๒๔๐ นับแต่วันที่คำ จพท. ผู้เกี่ยวข้องได้รู้
ต้นเหตุอันเป็นมูลให้เพิกถอน จพท. ผู้ร้องขอที่จะยื่นคำร้องขอให้เพิก
ถอนฯ ได้ (๓๓๔๕/๕๕) ดังนั้น คำสั่งยกคำร้องของศาลล้มฯ จึงไม่ชอบ
ด้วยกฎหมาย